

Број/Број:01,02,03,03/11-05-1-176/13

Сарајево/Sarajevo: 1.7.2013.

**IZVJEŠTAJ S TREĆEG DIJELA REDOVNOG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE VIJEĆA EVROPE, STRAZBUR,
od 24. do 28.6.2013.**

Treći dio redovnog zasjedanja Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope održan je u Strazburu od 24. do 28.6.2013. Na zasjedanju je učestvovala Delegacija Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope, u kojoj su bili:

1. Milica Marković, članica Delegacije;
2. Borjana Krišto, članica Delegacije;
3. Nermina Kapetanović, zamjenica člana;
4. Ismeta Dervoz, zamjenica člana;
5. Krunoslav Vrdoljak, zamjenik člana Delegacije;
6. Sevda Valjevčić, sekretar Delegacije, i
7. Adnan Bešić, prevodilac.

24.6.2013.

Nakon što je otvorio zasjedanje, predsjednik Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope **Jean-Claude Mignon** ukazao je na poseban značaj rasprave o zahtjevu za uvođenje procedure monitoringa za Mađarsku, koja se nalazi na dnevnom redu junskog dijela zasjedanja. Predsjednik Mignon je tom prilikom istakao kako je u ovim i drugim sličnim situacijama Skupština obavezna voditi konstruktivan dijalog sa vlastima, te reagirati na najprimjereniji mogući način.

Neposredno nakon otvaranja zasjedanja prisutnima se obratio **ministar vanjskih poslova Armenije, predsjedavajući Komiteta ministara, gosp. Edward Nalbandian**, koji je u svome obraćanju prisutnima govorio o prioritetima armenskog predsjedavanja Vijećem Evrope, pri čemu se posebno osvrnuo na nužnost rješavanja problema mržnje, rasizma, ksenofobije i netolerancije.

Prilikom usvajanje dnevnog reda parlamentarci su odlučili održati hitnu raspravu o: “Situaciji u Gruziji”, “Vjerkim progonima u Iranu” i “Narodnim protestima i izazovima za slobodu okupljana, slobodu medija i slobodu govora”. Rasprava o “Uplitanju države u privatnost putem interneta” također je uvrštena u dnevni red.

Tokom junskog dijela zasjedanja održani su i sastanci Komiteta PS Vijeća Evrope, kojima su prisustvovali članovi delegacije PS BiH u PS VE. Sastancima Komiteta za pravna pitanja i ljudska prava prisustvovala su Milica Marković i Nermina Kapetanović, sastanku Komiteta za migracije, izbjeglice i raseljene osobe prisustvovali su Borjana Krišto i Krunoslav Vrdoljak dok je Ismeta Dervoz prisustvovala sastancima Komiteta za ravnopravnost i nediskriminaciju, kao i Komiteta za kulturu, nauku, obrazovanje i medije te sastancima Mreže parlamentaraca za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici.

25.6.2013.

Drugog dana zasjedanja članovi Delegacije susreli su se sa ambasadorom BiH u Strasbourgu gosp. Almirom Šahovićem. Tokom razgovora, razmjenjene su informacije o dosadašnjem napretku BiH u ispunjavanju preuzetih obaveza, kao i o mogućim budućim koracima. Ambasador je informirao I o toku priprema za postavku izložbe "Industrijsko nasljeđe u Evropi" koja se u vrijeme oktobarskog zasjedanja organizira u suradnji sa svim zemljama članicama VE a slijedom usvojenog izvještaja naše članice delegacije gospođe Dervoz.

Izbor sudije Evropskog suda za ljudska prava iz Litvanije i Islanda obavljen je isti dan. Skupština je izabrala iz Litvanije **g. Egidijusa Kurisa**, dok je iz Islanda izabran **g. Robert Ragnar Spano**. Sudije su izabrane na mandat od 9 godina.

Istog dana Skupština je održala raspravu o **situaciji na Bliskom istoku**. Rezolucijom 1940 (2013), usvojenoj na temelju izvještaja izvjestioca g. Pietro Marcenaro iz Italije, Skupština poziva izraelske vlasti na okončanje proizvoljnih hapšenja i pritvaranje Palestinaca, na garantovanje istih prava svima, te deblokadu Gaze, dok palestinske snage poziva na zaključenje pomirenja između Hamasa i Fataha, te na suzdržavanje od korištenja nasilja protiv izraelskih građana. Tokom rasprave o situaciji na Bliskom istoku posebno je izražena zabrinutost zbog kršenja ljudskih prava počinjenih u pojasu Gaze i pogubljenja sprovedenih nakon nepoštenih suđenja. Skupština smatra da svi građani, izraelski kao palestinski trebaju i moraju poštovati ljudska prava, demokraciju i vladavinu prava. Skupština će nastaviti pružati potporu rješavanju izraelsko-palestinskog konflikta, pri čemu je od izuzetnog značaja istaknuta uloga i djelovanje Podkomiteta za Bliski istok.

Nakon žučne rasprave o nedavnim dešavanjima u Mađarskoj, iako zabrinuta Skupština nije uvela proceduru monitoringa za Mađarsku, već je odlučila pomno pratiti razvoj situacije u ovoj zemlji, te analizirati postignuti napredak. Monitoring komitet Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope je 25.04.2013. dao je preporuku Skupštini za uvođenje „**procedure monitoringa**“ za Mađarsku, navodeći duboku zabrinutost „urušavanjem demokratskog sistema ravnoteže tri nivoa vlasti“, kao posljedice novog ustavnog okvira u državi. Biro Skupštine nije podržao otvaranje takvog postupka. Deset od 47 zemalja članica je trenutno pod procedurom monitoringa koju provodi Skupština (Albanija, Armenija, Azerbejdžan, Bosna i Hercegovina, Gruzija, Republika Moldavija, Crna Gora, Ruska Federacija, Srbija i Ukrajina), a četiri države su pod procedurom „postmonitoring dijaloga“ (Bugarska, Monako, „Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija“ i Turska). Procedura monitoringa obuhvata redovne posjete državama koje se nadziru kako bi se procijenio napredak i uspostavio dijalog sa vlastima, političkim snagama, sudskim tijelima, civilnim društvom, kao i dale periodične ocjene o kojima se raspravlja na Skupštini.

Rasprava o **ocjeni partnerstva za demokratiju za Parlament Maroka** održana je drugog dana zasjedanja. Tokom rasprava pozdravljene su demokratske reforme koje se provode u Maroku, kao i Ustav Maroka, u kojem su sadržana temeljna načela kao što su posvećenost ljudskim pravima, zabrana svih oblika diskriminacije, jačanje institucija itd. Oslanjajući se na zaključke izvjestioca g. Luke Volonte iz Italije Skupština je pohvalila saradnju Maroka sa Vijećem Evrope, pri čemu je posebno istaknuto aktivno sudjelovanje delegacije Maroka u radu Skupštine, kao i njenih Komiteta. Rezolucijom 1942 (2013) Skupština je pozvala vlasti Maroka na ukidanje smrtne kazne, osiguranje slobode udruživanja i slobode izražavanja za organizacije civilnog društva.

26.6.2013.

Na sastanku EPP/CD političke grupe, koja je održana u srijedu, za novog predsjedavajućeg političke grupe izabran je gosp. Pedro Agramunt iz Španije.

U okviru rasprave o **korupciji kao prijetnji vladavini prava** koja je održana treći dan zasjedanja istaknuta je uloga Vijeće Evrope i njegove Skupštine u borbi protiv korupcije. Rezolucija 1943 (2013) usvojena na temelju izvještaja gđe. Mailis Reps iz Estonije poziva zemlje članice da pojačaju međunarodnu saradnju, te da preispitaju, odnosno usklade svoje zakonodavstvo vezano za borbu protiv korupcije.

Istog dana održana je rasprava o **okončanju prisilne sterilizacije i kastracije** u okviru koje su zemlje članice Vijeća Evrope pozvane da revidiraju svoje zakone i politike, na način koji bi onemogućio da netko može biti prisiljen na sterilizaciju ili kastraciju na bilo koji način, iz bilo kojeg razloga. Rezolucijom 1945 (2013) usvojenom na temelju izvještaja gđe. Liliane Maury Pasquier iz Švicarske rečeno je da prisilne sterilizacije i kastracije u 21. stoljeću moraju prestati. Skupština poziva na naknadu za duševnu bol i finansijsku naknadu žrtvama prisilnih sterilizacija i kastracija, na zaštitu i rehabilitaciju žrtava te na procesuiranje počinitelja.

S ciljem smanjenja **nejednakosti u pristupu zdravstvenoj njezi** koja je u posljednje vrijeme u stalnom rastu, zemlje članice su pozvane da osiguraju dostupnost zdravstvenih profesionalaca svima u cijeloj zemlji, kao i dostupnost podataka o zdravstvenom sistemu. U jednoglasno usvojenoj Rezoluciji 1946 (2013), a na temelju izvještaja izvjestioca gosp. Jean-Louis Lorrain iz Francuske Skupština predlaže državama članicama da odvoje svoju imigracijsku politiku od zdravstvene politike, kao i da u suradnji s skupinom država protiv korupcije (GRECO), uvedu mjere u borbi protiv korupcije u zdravstvenom sektoru, Skupština preporučuje Komitetu ministara da doprinese jačanju uloge Europskog komiteta za socijalna prava u zaštiti prava na zdravlje.

Na sastanku Mreže parlamentaraca za borbu protiv nasilja nad ženama I nasilja u porodici članica delegacije gospođa Dervoz izvijestila je o zakonskoj legislativi koja je na snazi u BiH, strategijama za borbu protiv nasilja te završnim koracima u procesu ratifikacije Istanbulske konvencije.

27.6.2013.

Tokom rasprave o protestima i prijetnjama slobodi okupljanja, slobodi medija i slobodi izražavanja, parlamentarci su oštro osudili nedavne slučajeve pretjerane upotrebe sile koju je policija koristila kako bi rastjerala demonstrante. Nakon rasprave **o narodnim protestima i prijetnjama slobodi okupljanja, medija i govora**, usvojenom Rezolucijom 1947 (2013) na temelju izvještaja gosp. Arcadio Díaz Tejera iz Španije vlade država članica pozvane su da sastave jasne upute o korištenju suzavca, te da zabrane njegovu uporabu u zatvorenim prostorima. Osvrćući se na nedavne proteste u Turskoj, demonstracije protiv istospolnih brakova u Parizu i nemire koji su se dogodili u predgrađu Stockholma Skupština poziva zemlje članice da istraže prekomjernu upotrebu sile, te da izreknu sankcije odgovornima.

Gosp. Gvozden Srećko Flego iz Hrvatske u okviru rasprave **o uplitanju države u privatni život putem interneta** rekao je da neke države filtriraju sadržaj interneta, dok neke koriste osobne podatke i na taj način guše slobodu izražavanja koju pokušavaju kontrolirati i ograničavati. Sloboda izražavanja i sloboda informiranja predstavljaju temeljna načela moderne demokracije.

Dr. Nermina Kapetanović četvrtog dana zasjedanja prisustvovala je sastanku Komiteta za pravna pitanja i ljudska prava, i tom prilikom se izjašnjavala o izboru članova Evropskog komiteta za prevenciju torture i nečovječnog ponašanja. Dr. Kapetanović je isti dan prisustvovala i sastanku Pod - komiteta za ljudska prava.

Skupština je u okviru rasprave **o borbi protiv diskriminacije na osnovu seksualne orijentacije i rodnog identiteta** pozvala Vijeće Ruske Federacije da ne usvoji zakon koji zabranjuje promovisanje "homoseksualne propagande" maloljetnicima, a Parlament Ukrajine da prekine razmatranje nacrtu zakona o zabrani tzv "homoseksualne propagande". Usvajanjem Rezolucije 1948 (2013) na temelju izvještaja gosp. Håkon Haugli iz Norveške, članovi Skupštine izrazili su jasan stav prema kojem pomenuti zakoni i prijedlozi zakona nisu u skladu sa slobodom izražavanja, te da opravdavaju predrasude i neprijateljstvo koji su prisutni u društvu, i koji podgrijavaju klimu neprijateljstva protiv LGBT osoba. Države članice Vijeća Evrope pozvane su da uvedu zabranu diskriminacije na temelju seksualne orijentacije i rodnog identiteta, te zabranu organiziranja javnih kampanja protiv poticanja na nasilje ili uznemiravanje na bilo kojoj osnovi.

Rezolucijom 1949 (2013) usvojenom na temelju izvještaja Roberta Waltera iz Velike Britanije, Skupština predlaže intenziviranje i proširenje saradnje Vijeća Evrope s vlastima "Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija", putem otvaranja ureda Vijeća Evrope u Skoplju, a s ciljem poticanje i pomaganja zemlje da nastavi sa procesom demokratizacijom. Parlamentarci pozivaju makedonske vlasti da nastave učinkovitu provedbu Ohridskog okvirnog sporazuma (OFA), koji bi za cilj imao poboljšanje prava manjinskih zajednica, promicanja kulturnih i jezičnih prava manjina. Rezolucija također poziva na smanjenje korupcije, diskriminacije (naročito protiv Roma), te jamčenje potpune slobode medija. Obzirom da još uvijek postoje ozbiljne sumnje u političkoj stabilnosti u zemlji za provođenje predstojećih reformi, Skupština je odlučila nastaviti svoj **post-monitoring dijalog s "Bivšom Jugoslovenskom Republikom Makedonijom"**.

Skupština smatra da **Prijedlog Protokola broj 16. na Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda** može biti usvojen od strane Komiteta ministara i otvoren za potpisivanje i

ratifikaciju. Prema mišljenju 285 (2013) koje je usvojeno na temelju izvještaja gosp. Christophera Chope iz Velike Britanije, prijedlog protokola predviđa mogućnost dobivanja mišljenje Europskog suda za ljudska prava o načelnim pitanjima, koja se odnose na tumačenje ili primjenu prava i sloboda definiranih u Konvenciji i njezinim protokolima. Prijedlog protokola ojačat će vezu između Evropskog suda za ljudska prava i najviših sudova država članica, stvarajući platformu za sudske dijaloga, te time olakšati primjenu sudskih praksi po nacionalnim sudovima.

Usvajanjem Rezolucije 1950 (2013) o **odvajanju političke od krivične odgovornosti**, a na temelji izvještaja gosp. Pieter Omtzigt iz Nizozemska, Skupština smatra da odredbe o zloupotrebi službenog položaja treba primjenjivati sa velikim oprezom i dodatnom suzdržanosti. Pomenute odredbe bi trebale predstavljati posljednje sredstvo koje bi se koristilo odnosno aktiviralo protiv političara. Rezolucija navodi niz načela na osnovu kojih bi se mogle razlikovati politička i krivična odgovornost, a koja su napravljene na temelju preporuka pravnih stručnjaka Venecijanske komisije Vijeća Europe. Skupština poziva države članice da poduzmu mjere kojima bi se osigurala neovisnost pravosuđa i cjelovito izvršavanje relevantnih presuda Suda.

Pripremila¹
Sekretar Delegacije

Sevda Valjevčić

Dostavljeno:

- kolegijima oba doma PSBiH
- Komisiji za vanjske poslove PDPSBiH
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda PSBiH
- Delegaciji PSBiH u PSVE-u
- Kolegiju Sekretarijata
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH
- a/a

¹ Uz saglasnost članova Delegacije